

La Comédiathèque

Karantén

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Ez a szöveg olvasás céljából hozzáférhető.

Ha a művet nyilvánosan kívánja előadni – akár hivatásos színpadon, akár amatőr színházban –, előzetesen be kell szereznie a szerző előadási engedélyét.

<https://jeanpierremartinez.net/de/kontaktformular/>

<https://comediatheque.net/contact-form/>

Karantén

Jean-Pierre Martinez

A szerző fordítása

Négy egymást nem ismerő ember akaratán kívül karanténba kerül egy helyen, amelyről kiderül, hogy egy használaton kívüli színház. Egy képzeletbeli üvegfal mögül emberek – a nézők – figyelik őket. A feltételezett betegek találgatni kezdenek. Milyen vírussal fertőződhetek meg? Mi fenyegeti őket pontosan? Mikor és hogyan ér véget mindez? Lassan kiderül, hogy ez a bezártság egy közeli jövőben játszódik, ahol a Nagy Testvér uralkodik, és hogy a karantén oka talán nem kizárólag egészségügyi.

Szereplők:

Dom

Pat

Max

Sam/Kim

A szereplők neve közömbös; mindegyikükre jellemző lehet az uniszex, sőt egyenruhaszerű megjelenés. Az előadók akár szerepet is cserélhetnek az előadás során, minden szerepet egy-egy jelmez jelképezve (kék, rózsaszín vagy zöld betegköpeny, fehér ápolói köpeny, fekete Mao-zubbony). Ebben a változatban Dom és Max férfi, Pat és Sam/Kim nő.

1. felvonás

A színpad egy-két széktől eltekintve teljesen üres maradhat. Dom bizonytalan léptekkel érkezik. Olyan kék, rózsaszín vagy zöld köpenyt visel, amelyet a kórházi betegek szoktak. Zavartan körülnéz, majd megdöbbenve észreveszi a nézőket, és aggodalmasan közelebb lép, hogy szemügyre vegye őket. Pat ugyanilyen öltözékben érkezik mögötte.

Pat – Jó napot.

Dom összerezzen, meglepetten megfordul, és meglátja Patet.

Dom – Rám ijesztett...

Pat – Bocsánat... Szóval maga is...?

Dom – Igen...

Kínos pillanat.

Pat – Találkoztunk már, nem?

Dom – Azt hiszem, ugyanabban a vasúti kocsiban utaztunk.

Pat – A 13-as kocsi, ugye? Nem tudom, van-e ennek köze hozzá...

Dom – Köze? Úgy érti, a tizenhármasszámhoz?

Pat – Ahhoz, hogy mindketten itt vagyunk! Mert ugyanabban a kocsiban utaztunk...

Dom – Nem tudom. Őszintén szólva fogalmam sincs, miért vagyunk itt.

Pat – Nekem sincs. Semmit sem értek. Amikor leszálltam a vonatról, két ügynök megkért, hogy kövessem őket...

Dom – Biztos benne, hogy rendőrök voltak?

Pat – Azt hiszem... Maszkot viseltek. Illetve nem is maszkot... Olyat, mint a kórházakban. Betettek egy mentőautóba, és...

Dom – Mentőautóba? Biztos? Mert ha rendőrök voltak...

Pat – Mondjuk inkább... egy furgonba.

Dom – Egy egészségügyivé alakított rendőrségi furgonba.

Pat – Igen... Idehoztak, és... azt mondták, várjak. És maga?

Dom – Ugyanez... Szóval magának sem mondtak semmit.

Pat – Azt mondták, várjak.

Dom – És... semmi mást nem hallott?

Pat – Nem... *(Szünet.)* Azt hiszem, elhangzott a karantén szó.

Dom – Tényleg...?

Pat – Maga is hallotta?

Dom – Nem igazán...

Pat – Pedig ez tűnik a legvalószínűbbnek, nem?

Dom – Karantén, igen... Mi más lehetne?

Pat – Ez megmagyarázná a maszkokat.

Dom – Igen... És most mit csinálunk?

Pat – Várunk... Ezt mondták, nem? Hogy várjunk.

Szünet.

Dom – Karantén... Ha ez tényleg a régi, negyvennapos változat... remélem, előbb azért kapunk valami magyarázatot.

Pat – Karanténnak hívják, de... nem feltétlenül tart negyven napig. A betegségtől függ.

Dom – Azt hiszi, betegségről van szó?

Pat – Mi másról? Ha karanténba tették minket...

Dom – Igen... Biztos valami vírus.

Pat – Gondolom, nagyon fertőző.

Dom – Igen... valószínűleg.

Pat – Én nem érzek semmilyen tünetet. Maga?

Dom – Én sem.

Pat – Persze... Ettől még lehetünk betegek. Az inkubációs időtől függ.

Dom – Maga orvos?

Pat – Számító.

Dom – Számító?

Pat – Régen informatikusnak hívták, azt hiszem.

Dom – Értem... Akkor a vírusokhoz ért...

Pat – Főleg három gyerekem van... És magának?

Dom – Nekem nincs gyerekem.

Pat – Nem úgy értettem... Maga sem orvos.

Dom – Képző vagyok.

Pat – Képző...

Dom – Régen tanárnak hívták, azt hiszem. Holnap majd... idomárnak, talán.

Pat – Értem...

Dom – Tényleg? És mit ért?

Pat – Nem, úgy értem... a vírusokhoz még nálam is kevésbé ért...

Szünet.

Dom – Szóval az inkubációs idő a vírustól függ?

Pat – Pontosan... Néha a fertőzés után egy héttel jelennek meg az első tünetek. Néha előbb, néha később.

Dom – Ahhoz képest, hogy nem orvos, meglepően sokat tud a járványok terjedéséről...

Pat – Mondtam, három gyerekem van. Ha az egyik megbetegszik, ritkán fordul elő, hogy a másik kettő néhány nappal később ne kövesse.

Dom – De mi nem vagyunk betegek!

Pat – Lehet, hogy már jóval azelőtt fertőzünk, hogy mi magunk megbetegednénk.

Dom – Igen... Ha tényleg hordozzuk a vírust.

Pat – Valószínűleg ezért a karantén... De biztosan elmagyarázzák majd.

Dom – Igen, biztosan...

Max ugyanilyen öltözékben érkezik.

Dom – Na... minél többen...

Pat – Minél többen?

Dom – Régi mondás volt... Minél többen... mindegy.

Pat – Talán ez az úr többet tud mondani.

Max meglehetősen zavartan a nézők felé indul.

Dom – Erre nem fogadnék. Nem tűnik valami összeszedettnek.

Pat – Jó napot.

Max – Á, jó napot... Én... én is most érkeztem...

Dom – Honnan tudja, hogy mi most érkezünk?

Max – Tessék?

Dom – Azt mondta: én is most érkeztem. Honnan tudja, hogy mi most érkezünk? Akár hetek óta is itt lehetnénk...

Max – Hetek óta itt vannak?

Pat – Most érkeztünk.

Max – Á... Akkor ugyanúgy, mint én... Pont ezt mondtam.

Pat – Igen...

Max – És... tudják, miért vagyunk itt?

Dom – Épp abban reménykedtünk, hogy maga majd megmondja...

Max – Nem tudom... A vonatról leszállva egyszerűen elvittek, minden magyarázat nélkül. Nekem nincs időm ilyesmire.

Pat – Nekem aztán végképp nincs... Otthon vár a három gyerekem. Nem beszélve a férjemről. És maga?

Max – Nem vagyok házas. Csak leugrottam délre, hogy meglátogassam anyámat a kórházban.

Dom – Ő is beteg?

Max – Eltörte a combnyakát.

Pat – Az legalább nem fertőző...

Max – Jó, de engem ki fog kifizetni? Két munkát is be kell fejeznem a hét végéig...

Pat – Talán kapunk valami kártérítést. Maga iparos?

Max – Vízvezeték-szerelő vagyok.

Dom – És amikor az embernek szüksége van egyre, sosem talál...

Max – Tessék?

Dom – Semmi...

Pat – Vízvezeték-szerelő... Hallottam már ezt a szót, de nem emlékszem pontosan, mit jelent.

Dom – Ma már javítónak mondják.

Pat – Á, igen...

Dom – Az úr szakosodott javító. Csöveket, vezetékeket, csapokat javít... Vízvezeték-szerelő, ahogy régen mondták.

Max – Pontosan.

Dom – Szóval maga sem tudja, miért zártak be ide minket?

Pat – Maga szerint be vagyunk zárva?

Dom – Be vagyunk zárva vagy sem, ha karanténban vagyunk, nem mehetünk ki, igaz?

Max – Szóval azt hiszik, karanténban vagyunk?

Dom – A hölgy szerint, aki nagy szakértő, vírushordozók vagyunk és fertőzünk. Ezért különítették el minket.

Max – Vírus? Milyen vírus?

Pat – Hát... Biztos valami ismeretlen vírus. Különben már lenne ellene oltás, és nem tettek volna karanténba.

Max – Rendben... De miért éppen mi? Tudják?

Pat – Biztosan úgy kerültünk kapcsolatba egy beteggel, hogy nem is tudtunk róla... Azt mondta, meglátogatta az édesanyját a kórházban?

Max – Egy törés miatt!

Pat – Igen... De a kórházak tele vannak vírusokkal, nem? Köztudott...

Max – Most már az én hibám lesz...

Dom – Ne húzza fel magát, öregem. Senki nem vádolja semmivel.

Pat – És ha hetekig össze leszünk zárva, jobb, ha összetartunk.

Max – Maga szerint hetekig itt tartanak minket?

Pat – Nem tudjuk. Egyelőre semmit sem tudunk.

Szünet.

Max – És maga jól van?

Pat – Jól... Jobban örültem volna, ha egyenesen hazamehetek a férjemhez és a gyerekeimhez, de hát...

Max – Nem, az most mindegy. Úgy értem... betegnek érzi magát?

Pat (*sértődötten*) – Egyelőre nem.

Max – És maga?

Dom – Jól vagyok. De... köszönöm, hogy aggódik az egészségemért.

Max – Én sem... én remekül vagyok.

Dom – Annál jobb, annál jobb... örülünk magának...

Max ismét körbenéz.

Max – Tudják egyáltalán, pontosan hol vagyunk?

Dom – Nem... Semmit sem láttunk abból a halottszállító kocsiból, amellyel idehoztak. Le voltak húzva a rolók.

Max – Halottszállító volt? Biztos benne?

Dom – Ezt mondtam? Nem, természetesen egészségügyi furgonra gondoltam.

Pat – Alig negyedórát jöttünk. Nem lehetünk messze a pályaudvartól...

Max – Jó... de ez nem kórház.

Pat – Nem... De egyelőre nem is vagyunk betegek.

Max – Furcsa... Mi ez a hely...? (*Körbejárja a színpadot, majd amikor meglátja a nézőket, megdermed az arca.*) És azok ott kik?

Pat – Azok? Kik?

Max (*a nézőkre mutatva*) – Azok!

Pat hunyorogva közelebb lép.

Pat – Nem látok semmit... Ezek a fények... teljesen elvakítanak...

Max – Ott! Az a sok ember, aki minket néz!

Pat (*észreveszi a nézőket*) – De... mi ez...? (*Domhoz.*) Maga látta őket?

Dom – Igen... Ez volt az első, amit észrevettem, amikor bejöttem.

Pat – Szólhatott volna!

Dom – Miről?

Pat – Hogy néznek minket! Hogy hallgatóznak!

Dom – Kiment a fejemből... Mit változtatott volna? Nem csináltunk semmi rosszat, ugye? És nem is mondtunk semmi rosszat...

Pat – Remélem...

Max – Én egyáltalán nem mondtam semmit.

Pat – Ez egy rémálom...

Max – Szerintük hallanak is minket?

Dom – Szerintem éppen ezért vannak itt.

Max – Hogy hallgassanak minket?

Pat – Mindenesetre hogy megfigyeljenek. Hiszen megfigyelés alatt vagyunk. Látni akarják, hogyan alakul a betegség...

Max – Furcsa. Mi nem halljuk őket.

Dom – Talán mert nem mondanak semmit.

Pat – Vagy egy üvegfal mögött vannak.

Max – Üvegfal?

Pat – Mint egy kihallgatósobában, tudja... (*Hunyorog a vakító reflektorok felé.*) És ezekkel a fényekkel egyenesen a szemünkbe világítanak...

Dom – Én még soha nem voltam kihallgatószobában. Legalábbis máig.

Pat – De tudja, hogy van. A jó oldalon látni lehet az embereket, miközben ők nem látnak minket.

Max – Az embereket?

Pat – A gyanúsítottakat!

Max – Igen, de mi látjuk őket.

Dom – Egy dologban biztos vagyok: ha valaha kihallgatószobába kerülök, biztosan nem a jó oldalon leszek.

Max – A jó oldalon...? Maga szerint melyik az?

Dom – Az üveg jó oldalán! Ahonnan látni lehet anélkül, hogy látnának...

Max – Akkor maga szerint őket fogják kihallgatni... mi pedig azért vagyunk itt, hogy nézzük.

Pat – Igaza van, ennek semmi értelme. Nem vagyunk rendőrök...

Dom – Ha maga mondja...

Pat – Tessék?

Dom – A kihallgatószobákhoz is feltűnően jól ért...

Pat – Mire akar kilyukadni?

Dom – Nem tudom... Szinte mindent tud a vírusokról... Tudja, milyen egy kihallgatószoba. Csak nem ők küldték magát?

Pat – Ők? Nem értem...

Max – Lehet, hogy beépített ember. Szerintem erre céloz az úr. Kém, ha úgy jobban tetszik...

Pat – Szerintem inkább mindannyian kezdünk megőrülni. Ezek az emberek biztosan orvosok. Azért vannak itt, hogy megfigyeljék a betegségünk alakulását anélkül, hogy megfertőződnenek.

Max – Tegyük úgy, mintha itt sem lennének.

Dom – Igen. Tegyük úgy... Mintha mi sem történt volna. Mintha nem laboratóriumi kísérleti állatok lennénk, akiket éjjel-nappal száz szakember figyel, hogy lássa, mennyi idő alatt halunk meg, és hogyan...

Sam ugyanilyen öltözékben érkezik mögöttük.

Sam – Jó napot...

Pat – Talán a hölgy fel tud világosítani minket... Jó napot, maga orvos?

Sam – Informátor vagyok.

Pat – Informátor?

Dom – Régen újságírónak hívták, azt hiszem.

Max – Á... Akkor maga is olyan, mint mi.

Sam – Maguk mind informátorok?

Max – Nem... Úgy értem, maga is olyan, mint mi... Nem tudja, miért hoztak ide.

Sam – Sajnálom, fogalmam sincs. Csak leszálltam a vonatról...

Dom – Igen, jó, ezt már tudjuk...

Sam – Válaszolok a kérdésére... Ha tudják, minek kérdezik?

Max – De hát semmit sem tudunk, épp most mondtuk!

Sam – Azért nem kell felkapni a vizet.

Max – Bocsánat, igaza van.

Sam – Szóval leszálltam a vonatról, és... rendőrök hoztak ide. Semmi mást nem tudok. Fogalmam sincs, miért vettek őrizetbe minket.

Dom – Azt mondták, hogy őrizetbe vették?

Sam – Nem, kifejezetten nem, de...

Pat – Én inkább azt hallottam, hogy karantén. Legalábbis ezt értettem.

Sam – Lehet, hogy az életkoráról beszéltek...

Dom – Ezzel sokra mentünk...

Sam – Ha őrizetben tartanak minket, annak biztos jó oka van.

Dom – Most már őrizetben is vagyunk?

Sam – Bocsánat... Megfigyelés alatt akartam mondani...

Pat kissé lehalkítja a hangját, és diszkréten a nézőkre mutat.

Pat – Szóval maga sem tudja, kik azok az emberek, akik minket néznek...

Sam észreveszi a közönséget, de nem mutat meglepetést.

Sam – Nem...

Max – Akkor maga is ezen a vonaton utazott?

Sam – 13-as kocsi. 40-es ülés. Maguk?

Pat – 42.

Max – 41.

Dom – 43.

Sam – Akkor egymás mellett ültünk.

Pat – Vagy egymással szemben.

Sam – Ez megmagyarázhatná, hogy ugyanaz a személy fertőzött meg minket... De ki?

Gyanakvó pillantást vet a másik háromra. Általános tanácstalanság.

Pat – Remekül festünk ezekben a ruhákban. Mintha bolondokházában lennénk...

Max – De az örület nem fertőző... ugye?

Sam – Azért kerüljük a testi érintkezést.

Dom – Á, mert maga azt tervezte, hogy...

Pat – A köhögést is kerüljük. Vagy legalább tegyük a kezünket a szánk elé.

Dom – Akkor miért nem adtak maszkot? Ha fertőzünk.

Pat – Biztos úgy gondolják, köztünk már fölösleges. Ha már mindannyian el vagyunk ítélve...

Sam – Elítélve?

Pat – Bocsánat, fertőzve akartam mondani.

Max – Akkor annak sincs értelme, hogy köhögéskor a kezünket a szánk elé tegyük.

Dom – És akkor egymáshoz is érhetünk, nem?

Sam – Legalább mutatkozzunk be előtte. *(Kezet nyújt Domnak.)* Sam.

Dom rövid habozás után kezet fog vele.

Dom – Dom.

Ugyanez történik a másik kettővel.

Pat – Pat.

Max – Max.

Mindannyian kezet fognak egymással, némi aggodalommal. Hirtelen hangszóró recsegése hallatszik, majd megszólal egy hang.

Hang – Jó napot mindenkinek. Hallanak minket?

Pillanatnyi bizonytalanság.

Sam – Igen. Ötös vétel.

Dom – Mondjuk inkább négyes.

Hang – Először is elnézésüket kérjük minden kellemetlenségért, amelyet sajnos szükségessé tett a válság, amellyel mindannyian szembenézünk. Sürgősen kellett cselekednünk, ezért nem volt időnk világosan elmagyarázni fogva tartásuk... akarom mondani, visszatartásuk okait ezen az elkülönített helyen, hogy elkerüljük a külvilággal való érintkezést...

Pat – És most már megtudhatjuk, pontosan milyen egészségügyi válságról van szó?

Hang – Ezt egy hangszórón keresztül kissé nehéz elmagyarázni. De ne aggódjanak. Hamarosan személyesen is találkozunk. Addig gondoskodunk róla, hogy semmiben ne szenvedjenek hiányt. A bejáratnál van egy hűtőszekrény és néhány jól feltöltött szekrény, ott tudnak enni. Van egy ajtó is, amely egy folyosóra nyílik; innen nyílnak a szobák, mindegyik saját fürdőszobával és minibárral. Elég egyszerű, de meglátják, minden megvan, amire szükségük lehet...

Dom – Minden?

Hang – Még csocsóasztal is van.

Max – Legalább azt megmondanák, meddig fog tartani ez az egész?

Pat – A férjem és a gyerekeim várnak otthon. Illetve főleg a gyerekeim...

Hang – Nyugodjanak meg. A családjukat, munkaadóikat vagy ügyfeleiket értesítettük. Kellemes tartózkodást, hamarosan találkozunk.

Újabb recsegés hallatszik, aztán csend.

Pat – Kellemes itt-tartózkodást?

Dom – Ennyi... kész... Fogjuk be a szánkat, és várjunk...

Sam – Ez örület...

Általános döbbenet.

Pat – Felhívom a férjemet. Legalább szólok neki. *(Előveszi a telefonját.)* Odakint talán többet tudnak... *(Megnyom egy gombot, majd megdermed az arca.)* Nincs térerő... Maguknak?

Dom előveszi a telefonját.

Dom – Nekem sincs.

Sam – Biztos zavarják a jelet...

Max – De miért?

Tanácstalan csend.

Pat – Akkor tényleg elvágta minket a külvilágtól...

Dom – Mit csináljunk?

Sam – Mit akar, mit csináljunk?

Szünet.

Max – Együnk.

Dom – Tessék?

Max – Megmondták, hol van a kaja.

Dom – Bezártak ide minket, azt sem tudjuk, miért, semmilyen kapcsolatunk nincs a külvilággal, ő meg csak arra tud gondolni, hogy egyen...

Max – Van jobb ötlete?

Dom – Nincs...

Max – Akkor maguk azt csinálnak, amit akarnak, de én farkaséhes vagyok...

Max kimegy. A másik három egymásra néz.

Sam – Igaz, én is megéheztem egy kicsit...

Sam kimegy.

Dom – Maga mit gondol?

Pat – Végül is... attól nem jutunk előrébb, ha éhen halunk.

Pat kimegy. Dom kis habozás után követi. Sötét.

2. felvonás

Újra felgyullad a fény. Dom és Pat fel-alá járkálnak, mint ketrecbe zárt oroszlánok. Max közönyösen figyel őrket, miközben egy szelet pizzát eszik.

Pat – Nem négyen voltunk azelőtt?

Dom – De...

Pat – A negyedik eltűnt...

Dom – Hogy is hívták?

Max – Kim.

Pat – Kim?

Dom – Sam, azt hiszem.

Max – Sam, igen...

Dom – Mit csinálhattak vele?

Max – Talán elengedték.

Pat – Elengedték volna? És minket miért nem?

Dom – Vagy meghalt...

Pat – Meghalt? Úgy érti... ebben a betegségben?

Dom – Nem tudom. (Maxhoz.) Maga mit gondol?

Max – Igen, lehet, hogy meghalt.

Pat – Látom, az étvágyát ez nem vette el...

Szünet.

Dom – Mennyi ideje vagyunk itt?

Pat – Egy hete, nem?

Max – Pontosan hét napja.

Pat – Igen, ezt mondom... Egy hete. Kezdek megőrülni.

Dom – Én is.

Pat – Kényszerzubbonyig még nem jutottunk, de bezárva már vagyunk.

Max – Egyébként is azt mondták, maradjunk itt.

Dom – Azt mondták? Kik azok az „ők”?

Max – A Hatóság. Illetve az egészségügyi hatóságok. Bemondták a hangszórón. Nem hallották?

Pat – Csak egy névtelen hang volt a hangszóróban...

Dom – Igaz. Mit tudunk róla? Lehet, hogy elraboltak minket...

Max – Rendőrök?

Pat – Lehettek álrúhas rendőrök. Maszkot viseltek...

Max – Miért raboltak volna el minket?

Dom – Váltásdíjért? Nekem nincs családom... Gondolom, maguk sem milliárdosok.

Pat – Csak a lakásom van, ami valójában a banké marad, amíg le nem törlesztem az ötvenéves hitelt. Nem hiszem, hogy a bank váltásdíjat fizetne értem... csak azért, hogy tovább törleszthessek.

Dom – Ráadásul senki sem kért váltásdíjat.

Max – Legalábbis tudtommal nem.

Dom – Az emberrablóink biztos rájöttek, hogy nem vagyunk jó üzlet, és leléptek. Csak elfelejtettek kiengedni...

Pat – Vagy túszejtés. Az ilyesmi sokáig tarthat. Néha évekig.

Max – Túszejtés?

Pat – Miért ne? Vannak követeléseik, és azzal fenyegetnek, hogy megölnék minket, ha a hatóságok nem teljesítik őket.

Max – Akkor maguk nagy bajban vannak.

Dom – Maguk?

Max – Nem, úgy értem... mi. Nagy bajban vagyunk. A hatóságok már régóta nem engednek a terroristák zsarolásának. Akkor sem, ha a túszerkeletük élete veszélyben van.

Szünet.

Pat – Azt hiszem, kezdünk félrebeszélni... Nem, ez egyszerű karantén, semmi más.

Dom – Azt hiszi?

Pat – Ezt szeretném hinni. Különben tényleg megőrülnék...

Max – Igaza van. Nem kell mindent sötétben látni.

Pat – A lényeg, hogy senki sem beteg... Ha tényleg karantén, előbb-utóbb kiengednek minket...

Max – Milyen bajjal fertőződhattunk meg?

Dom – Furcsa. Azt mondta, milyen bajjal, nem azt, milyen betegséggel.

Pat – Mivel fertőződhetnénk meg egy betegségen kívül?

Max – Nem tudom... csak úgy mondtam... Maguk mit gondolnak?

Dom – Semmit. Semmit sem gondolok. És ha gondolnék is valamit, magának biztosan nem mondanám el.

Pat a nézők felé fordul.

Pat – És ők még mindig itt vannak...

Max – Lehet, hogy őket sem engedik el.

Pat – Őket is túszként tartják, mint minket?

Dom – Ha szabadon elmehetnének, tényleg nem értem, miért nem tették meg már.

Max – Igen... Nem történik valami sok izgalmas dolog.

Pat – Mintha valami valóságshow-ban lennénk. Még mi is el fogjuk unni magunkat...

Kim doktor érkezik mögöttük. Ugyanaz a színésznő játssza, aki korábban Samet alakította. Fekete Mao-zubbonyt visel, és televíziós műsorvezetői mosollyal néz rájuk.

Kim – Kedves barátaim, jó napot!

A másik három meglepetten megfordul.

Pat – Nem olyan köpenyt visel, mint mi. Biztos orvos.

Dom – Furcsa, ismerős az arca...

Pat – Nekem is olyan, mintha már láttam volna.

Max – Talán végre megmondja, mit keresünk itt...

Dom – Végre!

Pat – Jó napot, doktor. Akkor végre elengednek minket?

Kim – Még nem egészen...

Dom – Kezdhetné azzal, hogy elmondja, ki maga, és miért vagyunk itt.

Kim – Én vagyok... a reformátoruk.

Pat – Reformátor?

Kim – Azért vagyok, hogy újra formába hozzam magukat.

Pat – Azt hiszem, régen ezt inkvizítornak hívták.

Dom – Holnap majd megváltónak.

Pat – De maga orvos?

Kim – Mindenesetre doktor vagyok... Kim doktor. És azért vagyok itt, hogy meggyógyítsam magukat.

Dom – Meggyógyítson?

Kim – Mondjuk úgy... visszatereljem magukat a helyes útra. A gyógyulás útjára...

Pat – És hogyan akarja ezt elérni?

Kim – Újraformázással. Ha még lehetséges...

Pat – Akkor nincs oltásuk.

Max – Ez igazán megnyugtató...

Pat – De hát... miért tartanak itt minket? Ideje lenne végre megmondani.

Kim – Kapcsolatba kerültek valakivel, aki veszélyes.

Max – Úgy érti... valakivel, aki veszélyes vírust hordoz?

Kim – Valahogy úgy. Azt figyeljük, maguk is megfertőződtek-e...

Dom – De semmilyen kezelést nem kaptunk!

Kim – Nincs rá kezelés.

Dom – Úgy érti, orvosi kezelés nincs?

Pat – De semmilyen tünetünk nincs!

Kim – Ennek az állapotnak nagyon hosszú lehet a lappangási ideje.

Dom – És ha tényleg megfertőződünk ezzel a vírussal, mit fognak csinálni velünk?

Kim – Erre vonatkozó utasításokra várunk.

Dom – Olyan, mintha egy robottal beszélnék, amelynek beragadt a merevlemeze. Biztos, hogy nem magának van vírusa?

Pat – Az biztos, hogy egy hete be vagyunk zárva ide, minden kapcsolat nélkül a családukkal...

Dom – Még telefonon sem!

Pat – Zavariják a hálózatot. A vírusok azért telefonon nem terjednek, ugye?

Kim – Attól függ, melyik...

Pat a nézőkre mutat.

Pat – És kik azok az emberek, akik minket figyelnek?

Kim – Ők is kísérleti alanyok.

Pat – Ők is? Akkor mi tényleg kísérleti alanyok vagyunk.

Kim – Azt akarjuk látni, hogyan reagálnak, ha hosszabb ideig súlyosan fertőzött emberekkel kerülnek kapcsolatba, mint maguk.

Dom – De nincs velük semmilyen kapcsolatunk!

Kim – Dehogynem. Ők hallják magukat. És látják.

Max – Úgy érzem magam, mint egy hörcsög a laboratóriumban.

Pat – Ha legalább lenne egy kerék, hogy mozoghassunk egy kicsit.

Kim – Ez nem játék, higgye el.

Pat – De hát akkor mi ez a vírus pontosan?

Kim – Valójában... nem egészen vírus.

Max – Akkor micsoda?

Kim – Inkább valami, ami hallás útján terjed. Vagy látás útján. Vagy mindkettőn. Egyfajta utánnézéssel.

Dom – Á, így már mindjárt sokkal világosabb.

Kim – Valaki a 13-as kocsiban maguk előtt helytelen, deviáns, tehát veszélyes viselkedést tanúsított.

Pat – Miféle viselkedést?

Kim – Tényleg nem emlékeznek?

Pat – Nem.

Kim – Egyikük sem?

Dom – Nem.

Kim – Majd meglátjuk. Pontosán azért zártuk karanténba magukat, hogy kiderüljön, fertőzőek-e.

Pat – Fertőzőek? De azt mondta, nem víusról van szó!

Kim – Ha úgy jobban tetszik: nem éreznek-e késztetést arra, hogy megismételjék ezt a veszélyes elhajlást. És ezzel másokat is megfertőzzenek.

Pat – És meddig tartanak még itt minket, mire biztosak lesznek benne, hogy nem vagyunk... fertőzőek?

Kim – Erre vonatkozó utasításokra várunk. Addig próbáljanak visszaemlékezni.

Max – Mire emlékezzünk?

Kim – Arra, amit abban a 13-as kocsiban láttak és hallottak. Hagyom, hogy még gondolkodjanak rajta egy kicsit...

Pat – De hát...

Kim – Mára ennyi. Kedves barátaim, hamarosan újra találkozunk. Addig, ha szükségük van valamire, csak jelezzék.

Pat – Jelezzük? Hogyan? Be vagyunk zárva, és semmilyen kapcsolatunk nincs a külvilággal! Még szobaszerviz sincs...

Kim – Ne aggódjanak... Kérjétek, és adatik nektek. Keressetek, és találtok...

Dom – Zörgessetek, és megnyitják nektek?

Kim távozik.

Pat – Visszaemlékezni...

Max – Maga emlékszik valamire?

Dom – Nem... És maga?

Pat – Én sem...

Dom – És ha emlékeznénk is valamire, senki nem mondaná ki, ugye?

Max – Miért ne?

Pat (*a nézőkre mutatva*) – Emlékeztetem, hogy lehallgatnak minket...

Dom – Ezt nehéz lenne elfelejteni.

Max – Ha az ember tudja, hogy figyelik... az visszatart a deviáns viselkedéstől, nem?

Dom – Mi számít deviáns viselkedésnek?

Pat – Mihez képest deviáns?

Max – Hát... azt nem tudjuk...

Pat – Már nem tudjuk.

Dom – Biztos tudtuk valaha... csak elfelejtettük.

Szünet.

Max – Nekem ettől megint megjött az étvágyam. Maguknak nem?

Max kimegy.

Pat – Ez tényleg csak a zabálásra tud gondolni.

Dom – Azon gondolkodom, nem azért van-e itt ez az idióta, hogy figyeljen minket.

Pat – Már így is figyelnek, nem?

Dom – Úgy értem, belülről.

Pat – Kém? Bármelyikünk lehetne az.

Dom – Igen... Miért ne én?

Pat – Szerintem maga nem közülük való.

Dom – Lehet, hogy maga a kém. És próbál szóra bírni.

Pat – Akkor elég rosszul csinálom. Maga nem mond semmit.

Dom – Csak óvatos vagyok...

Pat – Akkor majd én beszélek.

Dom – Ahogy akarja.

Pat – Azt mondtam, semmire sem emlékszem, de... ez nem teljesen igaz.

Dom – Tényleg?

Pat – Valamire emlékszem.

Dom – Hallgatom... (*A nézőkre mutat.*) Mindannyian hallgatjuk...

Pat – Emlékszem arra a párra, akik mellettünk ültek a vonaton.

Dom – Tényleg...?

Pat – A férfi mesélni kezdett valamit a nőnek.

Dom – Valamit?

Pat – Egy bolondos történetet.

Dom – Kíváncsian hallgatom.

Pat – Egy bolond talál egy tükröt. Belenéz, meglátja az arcát, és felkiált: ennek a hülyének az arca ismerős valahonnan... A másik elveszi tőle a tükröt, belenéz, és azt mondja: Persze, hogy ismerős, hiszen én vagyok az!

Dom – És maga szerint ez bolondos történet?

Pat – Mindenesetre csak egy bolond mesélhet ilyen értelmetlen történetet. Mindig ezt tanították nekünk, nem?

Dom – Igen...

Pat – És ezt a történetet már ismerte, mielőtt elmeséltem...

Dom – Talán.

Pat – Ugyanott hallotta, ahol én. Abban a kocsiban.

Dom – Tegyük fel. És?

Pat – A nő arca... eltorzult. Görcsök rázták tetőtől talpig. Kinyitotta a száját, és valami szaggatott kiáltás tört elő belőle.

Dom – Kiáltás? Miféle?

Pat – Ha, ha, ha!

Dom – Ha, ha, ha?

Pat – Ha, ha, ha!

Hisztérikusan nevetni kezd.

Dom – Halkabban, kérem... És aztán?

Pat – Nem úgy tűnt, mintha fájna neki. A férfi ránézett, és rajta is ugyanazok a tünetek jelentkeztek.

Dom – Akkor tényleg fertőző. És aztán?

Pat – Rendőrök jöttek, és mindkettőjüket elvitték.

Dom – Értem...

Pat – Persze, hogy érti. Maga is ott volt, ahogy én.

Dom – Nem emlékszem...

Pat – Nem vagyok kém. Megbízhat bennem.

Szünet. Dom a színpad hátsó része felé vezeti, távol a nézőktől.

Dom – Ezt nevetésnek hívják.

Pat – Tessék?

Dom – Azt a fertőző betegséget, amelynek az imént leírta a tüneteit. Nevetésnek hívják.

Pat – Nevetés? Az meg micsoda?

Dom – Egy betegség, amelyet az egészségügyi hatóságoknak sikerült felszámolniuk. Illetve nem teljesen, mint látjuk.

Pat – De miféle betegség volt ez?

Dom – Nagyon régi kór. Olyan régi, mint maga az emberiség. A tünetei viszonylag enyhék voltak, de rendezetlen viselkedésre ösztönzött. Deviánsra, ahogy ők mondják...

Pat – De most ugyanazt a történetet meséltem el magának, és nem nevetett.

Dom – Másodszorra mindig kevésbé vicces. És már elszoktunk a nevetéstől. Nem tudjuk, mi a vicces.

Pat – Vicces?

Dom – Vicces. Vagy komikus. Ami nevetést vált ki. Már nem tudunk nevetni.

Pat – És maga? Szokott... nevetni?

Dom – Titokban, úgy érti? Mert különben... Láttam, mi történik azokkal, akiket nevetésen kapnak.

Pat – És?

Dom közelebb hajol hozzá, és halkán beszél.

Dom – Egy csoporthoz tartozom.

Pat – Terrorista csoporthoz?

Dom – Ha úgy tetszik. Titkos összejöveleteket tartunk. Vicces történeteket mesélünk egymásnak, és nevetünk. Vagy legalábbis próbálunk...

Pat – Bolondos történeteket?

Dom – Örölség kigúnyolni a hatóságokat? Vagy akár a Legfőbb Vezetőt...?

Pat – De a hatóságokat kritizálni tilos, nem? És tiszteletlenül beszélni a Legfőbb Vezetőről: az istenkáromlás.

Dom – Régen az istenkáromlás megengedett volt.

Pat – Honnan tudja mindezt?

Dom – Találtunk könyveket.

Pat – Könyveket?

Dom – És újságokat is.

Pat – Az micsoda?

Dom – Olyan, mint a táblagép, csak a betűk fekete tintával papírra vannak nyomtatva.

Pat – Mint a csomagolásokon?

Dom – És mivel nem hálózaton terjesztik, lehetetlen ellenőrizni.

Pat – És természetesen tilos.

Dom – Volt idő, amikor nem volt az... Más világ volt.

Pat – Nem emlékszem rá.

Dom – Egy korszak, amelyet mindenki elfelejtett. A hatóságok mindent megtettek ezért. Többek között elégették a könyveket.

Pat – A nevetés...

Dom – Állítólag ez volt az ember sajátja. Ez különböztette meg az olyan társas állatoktól, mint a méhek, a hangyák vagy a termeszek...

Pat – Az intelligenciánk azért megmaradt.

Dom – De meddig még... A tanárokból képzők lettek. A politikusokból reformátorok. Az informatikusokból számítók, és lassan már szinte számítógépek...

Max visszatér. Dom és Pat félbehagyják a beszélgetést, és közönyös arcot vágnak.

Pat – Jól lakott?

Dom – Finom volt?

Max – Kitűnő.

Pat – Mi volt ma?

Max – Pizza.

Dom – Megint?

Pat – Meddig akarnak még itt tartani minket, miközben pizzán élünk?

Max – Én szeretem a pizzát.

Dom – Mi lenne, ha megszöknénk?

Max – Megszökni? De az tilos, nem?

Dom – Persze... Csak vicceltem.

Max – Hogyne lenne tilos. Ráadásul odakint másokat is megfertőzhetnénk.

Dom – Például a közönséget. Most ugyan nem tűnnek túl vidámnak, de...

Max – És úgylis hamar megtalálnák magukat...

Dom – Jó... Akkor mit csináljunk?

Pat – Maradt még pizza?

Max – Tele van vele a fagyasztó. Csak be kell tenni a mikróba.

Dom – Megyek magával.

Dom és Pat kimennek. Kim visszatér.

Kim – Nos? Sikerült kisednie belőlük valamit?

Max – Semmit... Kezdem azt hinni, nem vagyok valami jó informátor...

Kim – Igen, én is kezdem... Na jó... De véleménye csak van?

Max – Mim?

Kim – Mit gondol róluk?

Max – Semmit. Mindig azt mondta, Főnök, hogy túl sokat gondolkodom. És hogy az veszélyes lehet...

Kim – Egyébként is van már róluk aktánk.

Max – Rólam is van aktájuk?

Kim – Persze! Maga írta, miután feljelentette saját magát a rendőrségen, hogy megkapja a jutalmat. Nem emlékszik?

Max – De, de... Tíz év internálás lett belőle, hogy visszatereljenek a helyes útra, ahogy maguk mondják.

Kim – Ha mindenki olyan lenne, mint maga, sokkal kevesebb problémánk lenne, higgye el.

Max – Biztos benne, hogy ezek az emberek veszélyesek, Főnök?

Kim – Még mindig kételkedik?

Max – Nem, dehogy...

Kim – Mivel képtelen volt kiszedni belőlük bármit, ír egy újabb jelentést saját magáról. Sorolja fel benne minden deviáns gondolatát. Holnap reggelre kérem az asztalomra.

Max – Igenis, Főnök.

Max körbenéz, majd a nézők felé pillant.

Kim – Már megint min gondolkodik?

Max – Semmin, esküszöm.

Kim – Látom, hogy gondol valamire! Na?

Max – Csak azon... mi ez a hely?

Kim – Egy használaton kívüli színház.

Max – Színház?

Kim – Egy hely, ahol régen emberek azért gyűltek össze, hogy együtt nevéssenek.

Max – Nevéssenek?

Kim – Akkoriban ez még törvényes volt. Mindent ki lehetett gúnyolni. Még a hatóságokat is.

Max – Még a Legfőbb Vezetőt is?

Kim – Még saját magukat is.

Max – Szerencsére az az idő végleg elmúlt.

Kim – Igen... Csak ne mondja, hogy már megint gondol valamire...

Max – Megyek, megírom a jelentést.

Max kimegy. Kim a nézők felé indul.

Kim – És maguk? Jól vannak? Nincs riasztó tünet? Semmi akaratlan nevetés? Jó. Akkor ha rendesen viselkednek, nemsokára magukat is kiengedjük...

Kim kimegy. Dom és Pat visszatér.

Dom – Maga szerint ő az?

Pat – Ki?

Dom – Sam! Azt hiszi, kém?

Pat – Akkor már nem gondolja, hogy én vagyok.

Dom – Nem.

Szünet.

Pat – Arra a párra nagyon is jól emlékszik.

Dom – Milyen párra?

Pat – A férfitra, aki mesélt valamit a nőnek, és mindketten nevettek.

Dom – Miből gondolja, hogy emlékszem?

Pat – Mert mi voltunk az a pár.

Dom – Igen, talán. (*Szünet.*) Azelőtt soha nem nevetett?

Pat – Nem. Nem tudtam, mi történik velem. Mintha... elvesztettem volna az irányítást... Kicsit szégyelltem.

Dom – Értem. Első alkalommal mindig ilyen.

Pat – És maga? Nevetett már más nőkkel?

Dom – Igen. Más nőkkel. Férfiakkal is. Néha többen együtt.

Pat – Többen együtt...

Dom – És tetszett?

Pat – Én... nem tudom...

Dom – Tetszett.

Pat – Igen...

Dom – Meglátja, utána már nem lehet leszokni róla.

Pat – Éppen ettől félek. Ezért zártak be ide minket, nem?

Dom – Igen... Az a másik kettő, velünk szemben, biztos rendőr volt.

Pat – Ők hoztak ide minket. Maszkot viseltek, de felismertem a hangjukat.

Dom – Akkor maga tudta.

Pat – Igen. De miért ijeszti meg őket ennyire két ember, aki nevet?

Dom – Tudják, hogy a nevetés pusztító hatású.

Pat – Pusztító? Úgy érti, veszélyes az egészségre?

Dom – Az egészségre nem. Sőt, talán inkább jót tesz. Rájuk veszélyes.

Pat – Miért?

Dom – Ha az ember mindenben nevetni kezd, sokkal kevésbé lesz hiszékeny, és ezért sokkal kevésbé engedelmes. A nevetés felforgató...

Pat – És mit fognak csinálni velünk?

Dom – Nem tudom. Félnék tőlünk.

Pat – Félnék?

Dom – Attól tartanak, hogy ez a nevetés fertőző. És hogy a járvány elsöpri az egész rendszert. Velük együtt...

Pat – Azt hiszi, meg is ölhetnek minket.

Dom – Biztosan eszükbe jutott már. De mindenkit nem ölhetnek meg...

Pat – Akkor mit csináljunk?

Dom – Akar hallani még egyet?

Pat – Még egy viccet?

Dom – Ha már meghalni kell, legalább haljunk meg a nevetéstől...

Pat – Előre szólok, férjnél vagyok.

Dom – Nyugodjon meg, a nevetés nem igazán megcsalás.

Pat – Hallgatom...

Dom – Szóval az úgy volt, hogy...

Pat – Ne maradjunk itt, szerintem lehallgatnak minket...

Dom – Igaza van... Menjünk inkább a szobámba...

Kim és Max visszatérnek.

Max – Tessék, Főnök, itt a jelentésem.

Kim – Nem valami vaskos... Biztos, hogy semmit sem hagyott ki?

Max – Teljesen biztos, Főnök.

Kim – Hová tűntek? Csak nem szöktek meg...

Max – Biztos a szobájukban vannak.

Dom és Pat hangos nevetése hallatszik.

Kim – Legalább most már biztosak lehetünk benne.

Max – Igen... Tényleg elkapták a vírust.

Újra hallgatják a nevetést, kissé zavarban és nyugtalanul.

Kim – Maga nevetett már valaha?

Max – Nem. És maga?

Kim – Fájdalmasnak tűnik, nem?

Max – Nem tudom, mondom, sosem nevettem. Már megint csapdába akar csalni?

Újabb nevetés hallatszik a színpalak mögül.

Kim – Most már nincs választásunk. Jelentenünk kell a Hatóságnak...

Sötét.

3. felvonás

Kim áll, továbbra is fekete Mao-zubbonyban. Dom, Pat és Max ülnek. Dom és Pat továbbra is kék, rózsaszín vagy zöld betegköpenyt viselnek, Maxon viszont már fehér, ápolói köpeny van.

Kim – Kedves barátaim, először is köszönöm, hogy elfogadták meghívásunkat.

Pat – Nem nagyon volt választásunk...

Dom – Foglyok vagyunk!

Kim megköszörüli a torkát, és úgy folytatja, mintha semmi sem történt volna.

Kim – Azért hívtam össze magukat, hogy csoportterápiát tartsunk.

Pat – Úgy érti, kihallgatást...

Kim – Tudjuk, hogy ketten közülük nevetőrohamot kaptak, mióta ideérkeztek. Ez azt bizonyítja, hogy egyikük már a karantén előtt fertőzött volt, a másik pedig tőle kapta el a vírust.

Dom – Ha ezt tudják, mire jó ez a színjáték?

Kim – A bűnösöktől azt várjuk, hogy maguk jelentsék fel saját magukat. Ez a terápia része...

Max – Mi, nevetni? Hiszen azt sem tudjuk, mit jelent. Ugye, barátaim?

Pat – Hagyja már... Rájöttünk, hogy maga kém.

Max – De esküszöm, hogy...

Dom – Ráadásul nagyon rossz kém.

Max – Jó, rendben, beépített ember talán, de kém nem vagyok. Kém az, aki a rossz oldalon áll. Mi a jó oldalon állunk, ugye, Főnök?

Kim – Az úr nem kém. Informátor.

Dom – És maga pontosan micsoda?

Kim – A reformátoruk.

Dom – Reformátor?

Kim – Azért vagyok itt, hogy újraformázzam magukat.

Dom – Ez nem a reformátor szó eredeti jelentése.

Kim – Nézze meg a szótárban, és meglátja!

Dom – Hiszen a szótárat is teljesen átírták. De találtam egy régi enciklopédiát, és tudom, mit jelentettek valaha ezek a szavak.

Kim – Ma már a Hatóság joga meghatározni minden szó jelentését, kizárólag a Nemzet érdekét szem előtt tartva.

Dom – Mindent átírtak, még a Bibliát is! Istent a Legfőbb Vezetőre cserélték! És elégették az összes könyvet, hogy a múltnak nyoma se maradjon!

Kim – Úgy látszik, nem mindet, ha maga olvasott belőlük néhányat.

Dom – Ma már mindent csak képernyőn, egy olyan hálózaton keresztül lehet olvasni, amelyet teljesen maguk ellenőriznek.

Pat – Szóval újra akarják formázni az agyunkat... Törölni a merevlemez, és újrategye az operációs rendszert, igaz?

Dom – És valószínűleg egy vírusirtót is telepíteni...

Kim – A nevetés erősen függőséget okoz. Aki egyszer nevetett, mindig érezni fogja a kísértést, hogy újra megtegye.

Pat – Maga szerint a nevetés drog?

Dom – Könnyű drog, legalábbis.

Kim – A nevetésfüggőség olyan, mint az alkoholfüggőség. Soha nem gyógyulunk ki belőle teljesen. Tartózkodhatunk a nevetéstől. De a kísértés mindig ott marad.

Max – Aki egyszer alkoholista, mindig alkoholista.

Kim – Maga csak tudja. Tíz évre elvonókúrára küldték. Titokban alkoholt ivott. És saját magát jelentette fel a rendőrségen.

Max – Most már nem iszom.

Dom – De zabálni, azt tud...

Max – Akkor ez a terápia olyan, mint az Anonim Alkoholisták találkozója?

Kim – Pontosan... Anonim Nevetők.

Pat – Azzal a céllal, hogy leleplezzék azokat, akik titokban nevetnek.

Kim – Pontosan.

Dom – És ezt hogyan akarja csinálni?

Kim – Elmesélek egy történetet. Állítólag vicces. Majd meglátjuk, melyikük kezd nevetni.

Pat – Értem. Egyfajta szűrővizsgálat.

Dom – Furcsa, de bármilyen történetet is mesél, kétlem, hogy bárkit megnevettetne.

Kim – Miért?

Dom – Mert a nevetéshez beleegyező, kellemes társaság kell.

Pat – Magyarán azt mondja, hogy aki először nevet, mehet átnevelőtáborba.

Dom – Vagy rosszabb: kivégzik.

Kim – Honnan tudta?

Pat – Már most halálra nevetem magam...

Kim – Jó, azért elmesélem a történetet.

Max – Hallgatjuk, Főnök.

Kim – Egy bolond talál egy tükröt. Belenéz, meglátja az arcát, és felkiált: ennek a hülyének az arca ismerős valahonnan. A másik elveszi a tükröt, belenéz, és azt mondja: Persze, hiszen én vagyok.

Max – Ez teljesen hülyeség.

Kim – Pont ez benne a vicces, nem? Azt hiszem.

Dom – Attól is függ, hogyan mesélik.

Pat – És főleg attól, ki meséli.

Kim – Gondolja?

Pat – Ha az ember tudja, hogy kivégzik, ha nevet, az nem sokat segít.

Kim – Nem?

Pat – Hát nem.

Kim – Értem, mire gondol... Akkor legyen úgy... aki először nevet, kap egy pofont!
Ki akar velem játszani?

A többiek hallgatnak.

Max – Én játszom magával, Főnök.

Kim – Jó... Ha nevetsz, vesztesz...

Mindketten vesznek egy pohár vizet, kortyolnak, és a vizet a szájukban tartják. Aztán megfogják egymás állát. Hosszú ideig mozdulatlanul és némán, halálosan komoly arccal néznek egymás szemébe. A többiek értetlenül figyelik őket. Max lassan mosolyogni kezd, majd kitör belőle a nevetés, és közben a másik arcába köpi a szájában tartott vizet. Mivel a nevetés ragályos, a többiek is mind nevetésben törnek ki.

Kim – Akkor mindenki megfertőződött...

Dom – Közénk tartozik, ugyanúgy nevet, mint a többiek...

Kim (Maxhoz) – Jó, maga most már tényleg karanténban van.

Max megpróbál újra komoly arcot vágni.

Max – Igenis, Főnök.

De Max nem tudja abbahagyni a nevetést.

Kim – Ezt viccesnek találja?

Max – Egyáltalán nem! Illetve igen, de...

Dom – Látja, maga is tud vicces lenni, ha akar. Illetve inkább akkor, amikor nem akar...

Mindannyian kissé hisztérikusan tovább nevetnek. Kim láthatóan nagyon kényelmetlenül érzi magát, és szinte megijed a nevetéstől.

Kim – Megparancsolom, hogy hagyják abba a nevetést!

De a többieket annyira elragadja a nevetőgörcs, hogy képtelenek abbahagyni. Kim befogja a fülét, és sietve kimegy. Dom, Pat és Max lassan megnyugszanak.

Dom – Na, milyen érzés?

Max – Nevetni? Nem tudom... Azt hittem, fájdalmas. Valójában inkább kellemes.

Pat – Nagyon kellemes...

Max – Mindenesetre megkönnyebbül tőle az ember.

Dom – És belegondolni, hogy régen nyilvánosan is lehetett nevetni...

Pat – Hogy jutottunk el idáig?

Dom – Nagyon régen kezdődött, és fokozatosan alakult ki. Először bizonyos dolgokon tilos volt nevetni. Először a valláson...

Max – És persze a hatóságokon.

Dom – Aztán a Legfőbb Vezetőből új Istent csináltak, és minden kritika istenkáromlás lett.

Max – Az alkoholt is betiltották, mert ha az ember részeg, könnyebben elneveti magát.

Dom – A Hatóság összeállított egy listát azokról a témákról, amelyeken még szabad volt nevetni. Az évek során a lista egyre rövidebb lett.

Max – Végül úgy döntöttek, a legegyszerűbb teljesen betiltani a nevetést.

Dom – Így jutottunk el lassan attól, hogy nem lehetett mindenben nevetni, odáig, hogy már semmin sem lehetett...

Max – Végül még saját magunkon sem volt szabad nevetni...

Dom – Még a szegények sem nevezhettek a saját nyomorúságukon.

Pat – De hogyan tudták betartatni ezt a tilalmat?

Dom – A hatóságok mentális betegségként kezelték a nevetést. Akit nevetésen kaptak, azonnal internálták.

Max – És természetesen mindent eltüntettek, ami nevetésre adhatott volna okot.

Dom – Betiltották az újságokat, bezárták a színházakat, általánossá vált az öncenzúra...

Max – A bohócokat, humoristákat és színészeket veszélyes terroristáknak tekintették.

Dom – A nevetést úgy kezelték, mint régen a leprát. Embereket falaztak be élve a saját otthonukba, mert valaki hallotta őket nevetni.

Max – Az egész lakosságot maszk viselésére is kötelezték.

Dom – Azzal az ürüggyel, hogy egy vírustól védjenek. Valójában azért, hogy senki arcán még egy mosolyt se lehessen látni. A maszkokból szájkosár lett.

Max – Mint egyes vallásokban régen.

Dom – Mielőtt a Hatóság lett az egyetlen és kizárólagos vallás.

Max – Lassanként már senki nevetését nem lehetett hallani.

Dom – A nevetés betiltásával természetesen a kritikát és a tiltakozást is betiltották.

Max – Nem volt több társadalmi konfliktus, nem volt több politikai vita, tehát választás sem.

Dom – Ahogy ez korábban is így volt jó néhány világi vagy vallási diktatúrában.

Max – A Hatóság azt hitte, végleg felszámolta ezt a bajt. De mostanában újra felbukkant néhány elszigetelt eset. Maguk is közéjük tartoznak.

Pat – Mit fognak tenni velünk? Megölnék?

Max – Mielőtt megszabadulnának maguktól – mivel megrögzött nevetőknek, tehát gyógyíthatatlannak tartják magukat –, kísérletekre akarták használni magukat.

Pat – Kísérletekre?

Max – Vizsgálni akarták a közönség reakcióját a maguk társaságában, megfigyelni, hogyan terjed a baj, és milyen pusztítást okozhat a nevetés egy egészséges népességben.

Pat a nézőket figyeli.

Pat – Akkor nekünk kellett volna megnevetetni őket?

Dom – Csak néhány rossz viccet ismerünk...

Pat – Újra meg kell tanulnunk nevetni. És megnevetetni másokat.

Szünet.

Max – De mi lesz, ha a Legfőbb Vezető magunkra hagy minket?

Dom – Nem lesz világvége. Inkább újakezdés. A képzőkből újra tanárok lesznek. A reformátorokból politikusok...

Max – És az olyan informátorokból, mint én? Én semmihez sem értek! Mi lesz velem?

Dom – Ha semmihez sem ért, még mindig lehet színész.

Sötét.

4. felvonás

Pat idegesen fel-alá járkál. A nézők felé lép.

Pat – Ne aggódjanak, magukat is hamarosan kiengedik. Legalábbis remélem...

Dom érkezik.

Dom – Van valami hír?

Pat – Semmi. Mintha odakint hallottam volna valami mozgolódást. De nagyon tompán.

Dom – A színházakat mindig nagyon jól hangszigetelik.

Pat – Hová tűnt a kém?

Dom – Éppen befejezi a pizzákat...

Pat – Még mindig be vagyunk zárva, elvágva a világtól. Napok óta semmi hírünk kintről.

Dom – Ha elfogy minden a fagyasztóból, éhen halunk. Mi pedig azt hittük, a nevetésbe fogunk belehalni...

Pat – Azt hiszi, élve kijutunk innen?

Dom – Biztos, hogy már a karantén előtt is éltünk...?

Pat – Igaza van. Az egyetlen valódi betegség, amelyben régóta szenvedünk, a búskomorság.

Dom – A nevetés pedig inkább az ellenszere.

Max visszatér.

Max – Furcsa zajokat hallok odakintről... Maguk nem?

Dom – Nem...

Mindhárman fülelnek.

Pat – De igen, talán... Nagyon messziről jön...

Dom – Mintha... robbanások lennének, nem?

Max – Robbanások? Akkor nevetésrobbanások.

Kim visszatér. Az arca feldúlt, a ruhája zilált. Egy „nevetni tilos” táblát tart: piros szegélyű kerek keretbe foglalt papíron egy nevető, emotikonhoz hasonló arc látható, piros átlóval áthúzva.

Max – Nem néz ki valami jól, Főnök. Mi történt?

Kim – Megváltozott a helyzet...

Max – És láthatóan nem jó irányba.

Kim – Attól függ, kinek.

Max – Terjed a járvány?

Kim – Sajnos világjárvánnyá vált. Teljesen ellenőrizhetetlen nevetőroham tört ki. Általános nevetőgörcs. A város minden részéből nevetéskitöréseket jelentenek.

Max – Ennyire súlyos?

Kim – Minden utcasarkon nevetés tör ki. A rendőrség teljesen tehetetlen. Sőt. Sok rendőr már bele is halt a nevetésbe... Úgy nevetnek, hogy majd leesik az álluk. Majd szétszakad az oldaluk! Görnyednek a nevetéstől! A földön fetrengenek! Úgy nevetnek, mint az örültek! Majd megpukkadnak! A hasukat fogják! Majd bepisilnek! Könnyesre nevetik magukat!

Max – Nevetéstől sírni is lehet?

Kim – Ismeri azt a régi mondást, hogy minél többen vagyunk, annál nagyobb a jókedv?

Max – Nem.

Kim – Nos, annyit mondhatok: az egész világ megőrült!

Dom – Akkor elindult a forradalom...

Kim – Az egész rendszerünk összeomlik. A hatóságok lemondtak, a Legfőbb Vezető pedig elhagyta az országot.

Max – A Legfőbb Vezető? Hová ment?

Kim – Politikai menedékjogot kért a Vatikánban. Ott legalább nem fenyegeti a veszély, hogy halálra neveti magát.

Pat – És velünk mit fognak csinálni?

Kim – Már semmi értelme karanténban tartani magukat. Szabadok.

Dom – Végre... Alig várom, hogy lássam. Emberek nevetnek az utcán, a tömegközlekedésen, és holnap talán már a mozikban meg a színházakban is.

Kim – Én ezen egyáltalán nem nevetek.

Pat – Ugyan! Nevessen velünk egy jót!

Dom – Ismeri ezt? Egy bolond el akarta tiltani az egész Földet a nevetéstől...

Max – A végén pedig ő maga fullad bele a nevetésbe.

A többiek harsányan nevetni kezdenek. Kimet is ideges nevetőgörcs fogja el, amely hamarosan rángógörccsé változik, és összeesik. Pat fölé hajol.

Pat – Meghalt! Akkor tényleg bele lehet halni a nevetésbe?

Max – Mostanában megfigyelték egy ilyen jelenséget. A Hatóság vezetői szörnyethalnak, ha nevetésviharnak vannak kitéve.

Dom – Ezért próbálták mindenáron megfékezni a járványt.

Pat (*Maxhoz*) – De maga nem halt meg.

Max – Biztos azért, mert már amúgy sem hittem benne...

Dom – Mintha már be lett volna oltva. Akárcsak mi!

Pat – Akkor szabadok vagyunk?

Dom – Szabadok újra mindenben nevetni!

Pat – Mi meg azt hittük, madárinfluenza vagy a Csingtao-vírus miatt vagyunk itt.

Max – És most mit csinálunk?

Dom – Újra megtanulunk nevetni. Újra megtanulunk élni.

Pat – Ez egy kicsit ijesztő...

Dom – Természetes. A felszabadított rabszolgák eleinte nem tudják, mit kezdjenek a szabadságukkal.

Max – Megint ihatnék?

Pat – Persze! De lehet, hogy már nem is lesz rá szüksége.

Max – Csodálatos! De tényleg szédítő érzés.

Dom – Igen... Egy meghalt bűvész galambjai vagyunk.

Max – Ez mit jelent?

Dom – Egy bűvésztrükkből születünk. De a bűvész, aki a semmiből elővarázsolt minket, már nincs. Semmit sem tudunk arról az illúzióról, amely életre hívott, és azt sem tudjuk igazán, mit kezdjünk a szárnyainkkal...

Pat – Szép, amit mond.

Dom – Költészet.

Pat – Költészet?

Dom – Egy másik dolog, amit betiltottak.

Pat – Van még ilyen?

Dom – Rengeteg! Például az orgazmus. Azt sem tudja, mi az?

Pat – Mondtam, férjnél vagyok...

Dom – Majd megmutatom később, négyszemközt... Meglátja. Az orgazmus a szerelemhez olyan, mint a nevetés az intelligenciához, vagy a tüsszentés a náthához. Nem gyógyít meg, de abban a pillanatban megkönnyebbül tőle az ember.

Kim magához tér.

Pat – Nézze, úgy látszik, mégsem halt meg egészen.

Max – Valószínűleg ő sem hitt már benne igazán.

Kim – Mi történt velem?

Pat – Nevetőrohamot kapott. Ne aggódjon, most már rendbe jön.

Max – És a közönség? Róluk megfeledkeztünk.

Dom – Most, hogy megint büntetlenül megneveltethetjük őket...

Max – Szabad, Főnök?

Kim – Végül is színházban vagyunk.

Dom – Akkor új vicceket kell kitalálnunk.

Kim – Igen, mert ezt a tükröt nézegető bolondokról szóló történetet még mindig nem értettem...

Dom – Pedig valójában jelképes történet.

Kim – Jelképes? Az meg micsoda már megint?

Dom – A humor tükör. A színészek ezt a tükröt tartják a közönség elé, hogy az nevetni tudjon a saját hibáin.

Pat – És ebben a tükörben mindannyian magunkra ismerhetünk.

Dom – Mindannyian. Kivéve a bolondokat, akik inkább összetörik a tükröt, csak ne kelljen látniuk a torz arcot, amelyet visszamutat nekik.

Max – Akkor ne vessünk!

Dom – Ez a szabadságunk. És hogy idézzek egy múlt századi humoristát: a szabadság csak akkor kopik el, ha nem élünk vele.

Pat – Ne vessünk együtt, de ne vessünk mindenben...

Max – Mert ha ma már nem lehet mindenben nevetni, holnap semmin sem lehet majd.

Max felkapja a „nevetni tilos” táblát, és Kim fejére húzza. Mindannyian harsány nevetésben törnek ki, amelyet előre felvett nevetéssel is fel lehet erősíteni.

Sötét.

Vége

A szerző

Jean-Pierre Martinez 1955-ben született Auvers-sur-Oise-ban. Első színpadi tapasztalatait különböző rockzenekarok dobosaként szerezte, majd szemiotikusként dolgozott a reklámszakmában. Ezt követően televíziós forgatókönyvíróként tevékenykedett, végül pedig drámaíróként tért vissza a színházhoz.

Mintegy száz televíziós forgatókönyvet és több mint 120 színdarabot írt. Művei közül több már a kortárs színházi repertoár klasszikusává vált, köztük a *Péntek 13.* és a *Strip Poker*.

Ma Franciaország és a francia nyelvű országok egyik legtöbbet játszott kortárs drámaírója. Számos darabját több nyelvre, köztük angolra és spanyolra is lefordították, és rendszeresen játsszák őket az Egyesült Államokban, Latin-Amerikában és a világ számos más országában.

Jean-Pierre Martinezt a **SACD** (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques) képviseli.

A hivatásos és amatőr színtársulatok munkájának megkönnyítése érdekében a szerző úgy döntött, hogy színdarabjainak szövegét ingyenesen letölthetővé teszi. Minden nyilvános előadáshoz azonban előzetesen be kell szerezni a szerző engedélyét.

A jelen szöveg szerzői jogi védelem alatt áll. A mű egészének vagy bármely részének jogosulatlan sokszorosítása, átdolgozása vagy felhasználása jogi következményekkel járhat.

Jean-Pierre Martinez kapcsolatfelvételéhez, illetve valamely darabja előadási engedélyének kérelmezéséhez kérjük, használja az alábbi kapcsolatfelvételi űrlapok egyikét:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>
<https://comediatheque.net/contact-form/>

Jean-Pierre Martinez valamennyi színdarabja és azok fordításai ingyenesen letölthetők a weboldalairól:

<https://jeanpierremartinez.net/en/jean-pierre-martinez-dramainak-ingyenes-letoltese/>

<https://comediatheque.net/szinhazi-darabok-szovegeinek-ingyenes-letoltese/>

A mű és annak minden része szerzői jogi védelem alatt áll.

A mű bármilyen felhasználása – különösen bármely nyilvános színpadi előadás – a szerző előzetes engedélyéhez kötött.

A jogosulatlan felhasználás jogi eljárást vonhat maga után, és kártérítési igényt alapozhat meg.

© La Comédiathèque
2026. szeptember
ISBN 978-2-38602-496-2
A szöveg letöltése: ingyenes